

MTK:n Kuntavaali- ohjelma 2021

#kokokunta
www.mtk.fi/kuntavaalit

1

Maaseudun
elinkeinot
kasvuun

2

Kestävään ja
reiluun maan-
käyttöön

3

Veroeurot
paikallis-
taloutta
kehittämään

Työtä ja tuloja maaseudun elinkeinoista

Maa- ja metsätalous ovat aloja, jotka tuovat elinvoimaa ja rahavirtoja kuntiin. Elinvoimaisen maaseudun pitää olla myös jokaisen kaupungin tavoitteena. Kaupunkikehittämisen työkaluja kannattaa soveltaa aiempaa laajemmin ja ottaa huomioon alueellinen näkökulma.

Julkiset hankinnat on syytä miettiä jokaisessa kunnassa tarkkaan ja hyödyntää täysimääräisesti kunnan oma yritystoiminta.

Etätöiden tekeminen ja kiinnostus maalla asumiseen sekä monipaikkaisuus ovat mahdollisuuksia, joilla maaseutumaisissa kunnissa ja pienemmissä kaupungeissa päästään uuteen nousuun.

Metsämyynnin verotus –
tulot metsän sijaintikuntaan

Maankäytön suunnittelu
on kunnan ydintehtäviä

Kunta vastuullisena
metsänomistajana

Julkiset hankinnat
aluetaloutta nostamaan

Julkiset rakennus-
hankkeet puupohjaisiksi

Koulutus investointi
tulevaisuuteen

Monipaikkaisuus yleistyy

Puhdas vesi on
rikkautemme

Hyvä metsänhoito on
tehokkain ilmastoteko

Biopolttoaineista voimaa
talouteen ja ilmastotyöhön

Lähipalveluita arvostetaan

Työvoimaa tarvitaan

Kunnan etu esiin maa-
kuntakaavoituksessa

Pakkolunastus on aina
viimeinen keino

Eläimet tarvitsevat
lääkäriänsä

Elämyksistä liiketoimintaa

Kotimaista lähiruokaa

Ympäristönsuojeluun
on omat työkalunsa

MAASEUDUN ELINKEINOT KASVUUN

Työvoimaa tarvitaan

- Maaseudun työpaikoilla on suuri merkitys, koska ne perustuvat laajalti omien luonnonvarojen kestäväan hyödyntämiseen.

Työvoimapalvelut ja esimerkiksi työllisyyden kuntakokeilut antavat kunnille mahdollisuuden edistää työvoiman saatavuutta.

Työllisyysasteen nostaminen ja työllistämisen tulee olla jokaisen kunnan tavoitteena.

Monipaikkaisuus yleistyy

- Maalle muuton esteiden poistaminen edistää myös maaseudulle työllistymistä. Koronakriisi osoitti, että suomalaisilla on suuri valmius monipaikkaisuuteen. Osa ajasta vietetään maalla ja osa kaupungeissa.

Kunnossa olevat väylät sekä riittävät julkiset yhteydet ovat edellytys kunnissa asumiselle.

Kuntien kannattaa panostaa yksityistieavustuksiin. Hyvä metsätieverkosto mahdollistaa puuhuollon ja kuntalaisten liikkumisen lähelle luontoa. Hyvät nettiyhteydet eivät ole enää ylellisyys, vaan tie- ja sähköverkkoon rinnastettavissa oleva välttämättömyys.

Lähipalveluita arvostetaan

- Riittävien lähipalvelujen turvaaminen kuntalaisille myös kuntakeskusten ulkopuolella edistää hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta.

Palveluiden saatavuutta voidaan edistää luomalla maaseudulle laajempia kyläpalvelukeskuksia.

Palvelujen digitalisointi tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia. Liikkuvat palvelut yhdistettynä digitaalisiin palveluihin toisivat palvelut lähelle kaikkia kuntalaisia. Palvelun tuottajina kannattaa hyödyntää paikallisia yrittäjiä. Teknologinen kehitys ja lainsäädäntö mahdollistavat maaseudun kuljetusten uudistamisen. Esimerkkinä www.kaikkikytiin.fi -hanke.

Maaseudun elämyksistä liiketoimintaa

- Kunnan houkuttelevuus esiin.

Maa- ja metsätalouden yhteydessä harjoitettu liiketoiminta, kuten matkailu, ruuan jatkojalostus ja hevostalous tuovat yritystoimintaa ja euroja kuntiin.

Kuntapäätäjien tulee edellyttää omalta kunnaltaan ajan tasalla olevaa lähimatkailestrategiaa ja myös varmistaa strategian toteuttaminen.

Kunta vastuullisena metsänomistajana

- Lähes jokainen kunta (98 %) on metsänomistaja. Kuntien omistamien metsien taloudellinen arvo on noin 1,5 miljardia euroa.

Metsillä on kunnille merkittävä taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen rooli.

Luonnonvarojen kokonaisvaltaisen kestävyden edistämiseksi on hyvä laatia kuntaan metsäsuunnitelma, joka kattaa kunnan omistamien metsien käytön ja tavoitteet. Metsäneuvontaa tarjoavat paikalliset metsänhoitoyhdistykset.

Biopolttoaineista voimaa talouteen ja ilmastotyöhön

- Kunnan kannattaa laatia ilmasto- ja energiastrategia, jossa tavoitellaan energiatehokkuuden kasvattamista ja kunnan kiinteistöjen lämmityksen ja sähkönkäytön toteuttamista uusiutuvalla energialla.

Kunta voi tukea uusiutuvan energian tuotantoa toimimalla asiakkaana ja vastuullisena tilaajana alueen energiayrityksille.

Kunnat ovat suuria tilaajia erilaisille liikkumisen palveluille. Kunta voi toimia mahdollistajana myös paikallisen energiantuotannon synnyttämisessä esimerkiksi tarjoamalla maanviljelijöille mahdollisuus toteuttaa kunnan kanssa tilatason biokaasulaitoksia.

Eläimet tarvitsevat lääkärinsä

- Peruseläinlääkäripalveluiden tulee olla saatavilla kohtuutaisuudella.

Peruseläinlääkäripalveluiden järjestäminen on kunnan velvoite – vaikutus maaseudun elinvoimaan on merkittävä.

Koulutus on investointi tulevaisuuteen

- Koulutukseen tulevat uudistukset ja kuntien heikkenevä talous ei saa johtaa koulutuksen laadun ja määrän laskuun luonnonvara-alan koulutuksessa.

Koulujen ruokakasvatuksen ja käytettävien oppimateriaalien pitää olla asiantuntevaa ja tutkittuun tietoon perustuvaa.

Julkiset hankinnat aluetaloutta nostamaan

- Kunnat käyttävät vuosittain jopa 20 miljardia euroa julkisiin hankintoihin. Kuntien hankinnoista vastaavien henkilöiden osaamista pitää vahvistaa ja jokaiseen kuntaan pitää laatia kattava hankintastrategia.

Hankintojen yhteydessä on hyvä tehdä myös yritysvaikutusten arviointi, jossa selvitetään sitä, millaisia vaikutuksia hankinnoilla on paikallisille yrityksille.

Maankäytön suunnittelu on kunnan ydintehtäviä

- Kuntapäätäjillä on suuri valta ja mahdollisuus vaikuttaa kunnan maankäyttöön.

Kuntien maankäytön tehtävänä on kuntarakenteen, ympäristön, liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltainen kehittäminen, hallinta ja hoito.

Onnistuessaan alueidenkäytön suunnittelu tukee koko kunnan alueen kehittymistä, luo vetovoimatekijöitä alueelle, turvaa kuntalaisten ja vierailijoiden viihtyvyyden, asumismukavuuden sekä mahdollisuuden elinkeinojen kehittymiseen.

Kunnalla on kaavoitusmonopoli

- Kunnan kaavoitusmonopolilla tulee edistää maan järkevää käyttöä.

Kuntapäätäjän pitää olla selvillä kunnan kaavoprosessien käynnistämisestä ja etenemisestä.

Kuntapäätäjän tärkeä tehtävä on tehdä parhaita ja laillisia ratkaisuja oman kunnan näkökulmasta.

Kunnan etu esiin maakuntakaavoituksessa

- Kunnan tulee valvoa etujaan maakuntakaavoituksessa.

Vahva omaisuuden suoja Suomessa tarkoittaa sitä, että omistajalle on varattava erityinen mahdollisuus vaikuttaa kaavan sisältöön omistamansa omaisuuden osalta.

Pakkolunastus on aina viimeinen keino

- Kunnilla on käytössään erilaisia välineitä kunnan maanhankintaan.

Vapaaehtoinen kauppa, etuosto, maankäyttösopimukset ja pakkolunastus.

Yhä useammassa kunnassa on ryhdytty hyödyntämään pakkolunastusta raakamaan hankinnassa. Vapaaehtoisessa kaupankäynnissä on tärkeää, että osapuolet ovat tasavertaisessa asemassa ja kauppaa käydään avoimesti sekä rehellisesti neuvotellen ja molempien osapuolten sopimusvapautta kunnioittaen.

Ympäristönsuojeluun on omat työkalunsa

- Maatalouden harjoittaminen aiheuttaa sekä suotuisia että haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

» Maatalousyrittäjät ovat erittäin sitoutuneita ympäristön suojelemiseen.

On tärkeää, että määräyksiä valmisteltaessa mietitään, miten ympäristön tilaa parannetaan huolehtimalla myös maatalouden investoinneista ja työpaikoista. Luonnonsuojelulain mukaan kunnan tulee edistää luonnon- ja maisemansuojelua alueellaan. Kaavoitus ei ole ensisijaisesti suojelukeino, vaan sitä varten on oma lainsäädäntönsä. Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen laji- ja elinympäristötasolta maisematasolle on osa kunnallista päätöksentekoa.

Hyvä metsänhoito on tehokkain ilmastoteko

- Panostus metsien kasvuun ja terveydentilan turvaamiseen on erittäin kustannustehokas tapa tehostaa metsien hiilensidontaa ja samalla luoda mahdollisuus puun kasvavalle käytölle.

» Hyvän metsänhoidon avulla voidaan tehostaa hiilensidontaa ilman suuria kustannuksia.

On tärkeää, että huolehdimme kansallisvarallisuutemme säilymisestä kuntien ja vesiosuuskuntien omistuksessa ja hallinnassa.

Puhdas vesi on rikkautemme

- Puhdas vesi on kunnan asukkaiden ja yritystoiminnan kannalta välttämätön perushyödyke.

» On tärkeää, että huolehdimme kansallisvarallisuutemme säilymisestä kuntien ja vesiosuuskuntien omistuksessa ja hallinnassa.

Julkiset rakennushankkeet puupohjaisiksi

- Tukemalla kotimaan puurakentamista voidaan yrityksiä auttaa selviytymään koronakriisistä ulos, samalla edistäen ekologisia ja hiilineutraaliutta edistäviä arvoja.

» Puunkäytön lisäämisellä on merkittävä positiivinen vaikutus alue- ja kuntatalouteen.

Julkisissa rakennushankkeissa otetaan valtuuston päätöksellä käyttöön malli, jossa vähintään 50 % rakennusmateriaaleista on oltava puupohjaisia.

Metsämyynnin verotus – tulot metsän sijaintikuntaan

- MTK ajaa muutosta, jossa puun myynnistä kertyvät verot tuloutetaan täysimääräisesti metsän sijaintikuntaan.

» Tällöin kunnalla on intressi yhteensovittaa tasapainoisesti metsien käyttöä.

Kotimaista lähiruokaa

- Suomen julkiset keittiöt, muun muassa koulut, sairaalat ja vanhustenhuollon yksiköt tarjoavat vuodessa lähes 400 miljoonaa ruoka-annosta.

» Tarvitaan aito tahtotila kotimaisen tai lähiruuan hankkimisesta, hankintaosaamista ja tahtoa nähdä vaiva ja tehdä työtä hankinnan eteen.

Julkisia hankintoja ohjaa lainsäädäntö, mutta hankintoihin voidaan vaikuttaa myös paikallisesti.

Mahdollisuuksien maaseutu

- › Työtä ja tuloja maaseudun elinkeinoista
- › Elinvoimaa maa- ja metsätaloudesta
- › Kehittämisen työkaluja jokaiseen kuntaan
- › Elinvoimaisen maaseudun pitää olla myös jokaisen kaupungin tavoitteena

Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK ry
www.mtk.fi